

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroaane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se întorc.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamente și inserțiuni

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Bine ați sosit!

Bine-ați sosit viteji cu flamura izbândeii științe! În fața ei ne închinăm! De mult v'am așteptat. Și amară ne-a fost răbdarea! Cu atât mai dulci sânt clipele de-acum. Clipe științe și mălțătoare. Vitejii strămoși, risipiți în hotarul Selimbărlui, Vă binecuvântă pasul. Căci veniți să desăvârșiți **faptura idealului** pentru care s'au jertfit.

Biruința de veșnică glorie dela **Mărășești** aduce și răspândește asupra tuturor olaturilor românești lumină de vrajă negrăită. Vă înseamnă drumul, până departe în apele blonde ale **Tisei**.

Dumnezeu, Domnul dreptății, Vă întărească credința și oțelească voința!

Înfiorați de sentimente necunoscute până acum, și stăpâniți de adâncă emoțiune, Vă grăm din inimă:

Fraților, bine-ați venit!

Trăiască România Mare!

Trăiască M. Sa Regele Ferdinand!

Trăiască M. S. Regina Maria!

Trăiască Augusta Familie Domnitoare!

Trăiască Armata Română!

Proclamația generalului Moșoin

Armata română, de sub comanda generalului Moșoin, a împărțit pe teritoriul ocupat următoarea proclamație:

Români! De când Gelu a murit moarte de erou pe țărnel Capușului, în lupta cu barbarii căuceritori, mădrul Ardeal a ajuns în grea robie. De atunci au trecut o mie de ani și Ardealul numai odată și-a putut rupe lanțurile. Cel mai scump vis al viselor noastre de mărire, Mihai Vodă Viteazul, — s'a stins ucis de mâni mișelești și cu el s'a risipit și mărirea noastră. Venerurile de amară robie ce au urmat v'au frânt trupurile, dar neînvinșe rămas-au sufletele voastre!

Și clipa oftată de noi toți — pe care o profețiră vizionarii neamului și o sfințiră cu sânge mucenicesc sute și mii — iată că este sosită! Lanțurile s'au rupt pentru totdeauna. Armata română pășește cu dragoste și încredere pe pământul Ardealului.

Dorobanții vin pe pământul robit, — a cărui mărire a fost stănsă de nemernica stăpânire străină — având în jurul frunții aureola Marelui Voivod La praznicul dat nouă de Dumnezeu iată, că se grabesc, toți ceice au binevestit și sfințit cu viața acest vis, umbrele legendare ale lui *Floria, Cloșca și Crișan* cu *craii mușilor lăncu* — ca împreună cu voi cei uniți pentru

totdeauna cu Țara mamă, să se bucură în ziua marelui sărbător.

Români! Cuvântul mădrur al libertății l'am scris pe flamurile noastre. Maiestatea Sa Regele Ferdinand, cel mai mare între regi, — a ordonat să trecem granițele nedrepte, care ne-au despărțit o mie de ani și uitând trecutul de umilințe vă întindem frațescă dreptăță, ca să întărim legătura pe care nimenia nu o va mai putea rupe vreodată.

Comandantul armatei a patra:
gen. Moșoin.

vice-col. Stănescu,
șeful statului major.

După 25 ani

— Aminții —

În aceste momente, când consiliul dirigent român pentru Ardeal și pentru teritoriile locuite de români din Ungaria își ocupă sediul în Sibiu, făcându-l șediu românesc al întovărășeții în drumul său cu cele mai bune urări dorându-i spor la muncă și succese depline. Și astfel gândul meu însoțete consiliul român mai ales pe doi din membrii dirigenți, pe cari am avut fericirea de a-i cunoaște încă din tinerețe, din timpul studiilor mele din Viena.

Eră în toamna anului 1892, când am sosit ca tânăr student la Viena

și aici am aflat între mulți alți tineri și pe actualul președinte al consiliului dirigent, pe juristul Iuliu Maniu și pe actualul dirigent al afacerilor externe, pe medicinistul Alexandru Vaida-Voevod.

Pentru noi nu existau nici atunci, ceea ce hotare politice. Tinerimea română din toate țările românești era întrunită în cunoscuta societate studențească «România Jună», care reprezenta România mare în miniatură. Erau ardeleni, bănățeni, ungureni, bucovineni, cum și tineri «țara», ba chiar și din Basarabia și Macedonia. Pe vremile acelea încă trăiam clipele de fericire, pe cari le am ajuns a le vedea astăzi realizate, căci fantazia noastră tinărețe credea cu vederea peste realitatea crudă de atunci.

Adunările plene ale «României June» erau pentru noi parlamentul României noastre mari. Se discutau chestiuni bucovinene cu aceeași dragoste, acurateță și obiectivitate, ca și chestiunile ardeleni și din regret. Se luau concluzii, care priviau toate țările noastre și care erau obligatoare pentru noi toți tinerii.

Îmi aduc aminte de votul de încredere trimis politicianilor români bucovineni, Alexandru Vasilco și Nicolae Mustața, pentru înțut lor bărbătescă față de guvernul de pe atunci al Bucovinei, contele Pace. Dar nu lipseau nici voturi de neîncredere trimise persoanelor, a căror politică nu corespundea vederilor noastre. La înmormântarea marelui nostru George Barițiu am înțut să fie reprezentată «România Jună» prin tineri din toate țările românești și așa au plecat la Sibiu tinerii Alexandru Vajda și Nicolae Comșa, de prezent medic în Saliste, reprezentând Ardealul, Jonel Capșa România, și subscrisul Bucovina.

A'uncea am văzut pentru prima oară Ardealul.

În micul nostru parlament tinerii Maniu și Vajda erau între cei dintâi. Maniu, și pe atunci subțitul diplomat cu verba oratorică, Vajda intransigent în vederile sale, erau de aceeași elocvență ca astăzi. Vederile și opiniile lor erau ale întregii tinerimi.

Pentru noi, tinerii bucovineni, creșcuți în mediul gimnaziorilor nemțești, «România Jună» a fost școala în care am învățat a gândi și simți româneste. Tinerii bucovineni, cari plecau la Viena desorientați abia rupând româneste, se întorceau acasă ca români înflăcrați, cu vederi largi, vorbind o limbă corectă și frumoasă.

De sigur, că unul din multe titluri de glorie ale lui Iuliu Maniu și Alexandru Vaida-Voevod și a ceea ce i-a pregătit tinerimea română din Viena pentru ziua cea mare de astăzi. În special Bucovina se simte datorată a lui mulțumii pentru influința binefăcătoare, care au avut-o și asupra tinerilor acestei țărișoare aflători în Viena, influința care s'a manifestat

întotdeauna și în sinul «Junimii» din Cernăuți.

Tinerii de odinioară, ești din școala «României June» și a «Junimii», au stat în fruntea acelor, cari în ziua sfinte Paraschive a anului acestuia s'au declarat în fața guvernului și a forțelor sale brachiale ca constituția a Bucovinei și au hotărât unirea Bucovinei integrale cu celelalte țări românești.

Acum, când visul tinerelor noastre, când visul părinților și străbunilor noștri se împlineste, aceeași tineri de odinioară dela «România Jună», Iuliu Maniu și Alexandru Vaida-Voevod, stau neobosiți în fruntea mișcării naționale, îndrumând cursul politice românești în cadrul României mari.

Atotputernicului binecuvinte activitatea lor rodnică de acum și să ni te întru mulți ani!

Sibiu, la 9 Decembrie 1918.

Dr. Cornel Georgian.

Wilson despre Germania

De pe vaporul *Georg Washington*, cu care președintele Wilson își face călătoria spre Europa, se trimite următoarea radio telegramă:

Președintele Wilson afind despre invitarea ce i-o face guvernul german de a vizita și Germania, a declarat următoarele:

Poporul german trebuie să sufere un lung sir de ani pentru păcatele ce a săvârșit și să se pocăiască în sinceritate; nici unui american nu-i este iertat să pășească pe pământul german, decât numai în calitate oficială. Răsping chiar și gândul de a vizita țara nemțească. — Wilson a desaprobat cu asprime călătoria ziaristilor americani, cari au plecat din Elveția în Germania.

Un document din vremile de jale

Când generalul francez, Bethelot a fost silit, împreună cu misiunea militară franceză, să părăsească România, impresurată de dușman, a rostit următoarea cuvântare:

În nenorocirea României sânt obligat să vă părăsesc.

Plec cu moartea în suflet.

Văd în ce condițiuni înspăimântătoare vi se cere să capitulați.

Văd bine drumul spinos al calvarului României; este însă aproape de sfârșit. Văd pământul, pe care dușmanul îl face să luacească pe când el zimbeste (generalul Bethelot avea priveria ainiții în pământ Urmăză clipe de însămânțare făcure, apoi se însemnează) România să nu ni piardă speranță! Trebuie să vedem cu toți un cer ulmi mai senin. Fiți siguri, că nu s'a spus ultimul cuvânt.

Franța și aliații săi nu recunosc și nu vor recunoște niciodată această pace rușinoasă. Franțași țării mele și-au făcut toate rezervele asupra gravelor condițiuni

ce vi se impun acum, când ați rămas izolați de marii voștri prieteni.

Va veni ziua când se va semna pacea lumii. Atunci cu o trăsură de burete Franța și Aliații săi vor șterge umbrile și vor respăla toate dureroasele sale jerite, pe care le faceți pentru cauza cea mare.

Atunci vor veni zile frumoase pentru Marea Românie. Soldații cu ochii plini de lacrimi își amintesc de tovarășii mei de armă și de sacrificii. Oflerile mei plângând între viteză Românie și Franța. (Alte câteva clipe de tăcere, și șeful misiunii franceze relă vorbe).

Nu vă pot ascunde cât de dureroasă îmi pare plecarea din România și nu vă pot ascunde, că plecând cu mine în inimă o parte din generalul sunfl al României, care soarbe până în fund paharul nenorocirilor.

Români, mai le că nicodată, nu vă zic un adio, ci la revedere, cu toată încrederea și speranța în triumful dreptei cauze!

Spre luare aminte

Din partea Magistratului orașenească al orașului Sibiu m-a să aducă la cunoștință, că persoane nendrepățite au tăiat brazi și alți arbori tineri din apropierea orașului, ciungărind în chipul acesta pădurea și făcând pagubă deosebit de însemnată. Ba s'a întâmplat chiar și cazul, că oameni de al noștri, dintr'o comandă din apropiere au fost ațiați tăind stejari din pădurea dintre Rășinari și Cisnădoara, și fiind provocați din partea pădurarului să încete și să se depărteze, nu i-au dat ascultare, ci au pusuc după dânsii; iar alții, fiind aflați tocmai când erau în trei care tenne de curând tăiate, precum și uși și ferestri luate din depositul de muniții din așa numita "Pădure tânără", de asemenea nu s'au supus, ci au pusuc după pădurar.

Lucrurile acestea trebuiesc desaprobat de din partea oricărui om cu judecată și de bun simț, și sunt de natură a întenească bucuria zărilor însemnate, prin care trecem, și a anula umbră asupra bunului nume al neamului nostru.

Provocăm, deci, în modul cel mai serios pe toți românii din oraș și din împrejurime, să se ferosească astfel de fapte urâte și să respecte averea publică și privată.

Ceice nu vor da ascultare acestor provocări, nu merită numele de Români și de oameni cinstiți, și vor avea să poarte urmările cuvenite.

Sibiu, 11 Decembrie 1918.

Președintele Consiliului național român din oraș și comitatul nostru.

Consiliul dirigenț român. Sibiu, strada Cisnădiei 4-6

Provocare

Toți funcționarii de finanțe de naționalitate română, cari stau de prezent în serviciul central, — sau al oficiilor subordonate ministeriului de finanțe al republicii poporale maghiare, prin aceasta sânt invitați, să se anunțe imediat la șeful resortului de finanțe, fie în persoană, fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resortului de finanțe român.

Pentru orientare sânt înconștințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură cel puțin salariul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiu, la 11 Decembrie 1918.

Dr. Aurel Vlad, șeful resortului de finanțe.

Pentru orfelinat

Dna Aurora Chintoaia în loc de cadou de ziua natală a fiului nerezultat dela front dăruiește 30 cor.

Casa arhidiecezană.

Știrile zilei

General român în Sibiu. Aseară s'o sit în orașul nostru generalul român Boeria însoțit de doi majori.

Primele trupe coloniale în Bsnat. În Timișoara au sosit de câteva zile trupe franceze coloniale. Timișoreni admiră pe voinicii Negri ai acestor trupe bine echipate. Ordinea e completă.

Gura lui e mare... Gavrilă Ugon se laudă unui ziarist, că săcuii vor porni o propagandă de identitate fără nici o cruțare, și la momentul potrivit vor pune mâna pe arme. — Să poftescă.

Turburări germane. În Germania se continuă turburările socialistilor. Guvernul dete este socialist, nu îndrăznește să se opună nici monarhizării, nici grupului extrem al cetel lui Spartacus de sub conducerea lui Liebknecht, care însă până acum totuși n'a reușit să răstoarne săpânirea.

Armata după război. În crucerile financiare americane se afirmă, că America după război va întreține o armată numai de 500 mii de oameni.

Dela Kiev se anunță, că trupele unității naționale după grele lupte au ocupat orașul. Și-au pierdut viazi în aceste lupte 10 mii de oameni, între cari 500 de ofițeri ruși. Fostul guvern este arestat, ear hamalnuși ar fi Scopodavski împușcat. Știrea nu se confirmă.

"Magyar államezm." Nu există în lume nici un popor atât englez, nici francez, nici german, care să vorbească de-o idee de stat engleză, franceză, germană sau de altă nație. Invenția, dacă nu ne înșelăm, este curat ungurească.

Acum însă când Ungaria, despărțită cu toată de Austria (pe a cărei putere s'a răzimat de veacuri) și fi redusă la marginele sale, pe teritor cu locuitori maghiari în masse, se va îngropă dela sine și vestita măghiere, — spre binele și norocul viitorilor maghiari, cari nu vor trebui să alege după lucruri imposibile, îmbrăcate în vorbe frumoase.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din 10 Decembrie.

- Pleacă spre: 1. Făgăraș, în zile fără soț. . . 8 47 l. a. 2. Coșca mică, zilnic, . . . 4 02 d. a. 3. Vințul de jos, . . . 8 00 l. a. 4. Turnu roșu, în zile cu soț. . . 12 24 d. a. 5. Cisnădie, în zile cu soț. . . 5 23 dim. 6. Agnita, Lunî, Mierc, Vin. . . 7 40 "

- Sosesc dela: 1. Făgăraș, în zile cu soț. . . la 12 23 d. a. 2. Coșca mică, zilnic, . . . " 10 05 seara 3. Vințul de jos, . . . " 7 30 " 4. Turnu roșu, zilnic cu soț. . . " 5 57 " 5. Cisnădie, zile cu soț. . . " 7. dim. 6. Agnita, Marți, Joi, Sâmbătă, 7. seara

Pentru copiii legionarului român. La fondul acesta de ajutorare, înființat de dl Z. Dobrota din Șeica mare, au mai dat:

- 1. Inginerul locotenent George Imbrăuș. . . Cor. 20.— 2. Dela o parte veselă. . . 3.— 3. Notarul Aurel Decei Gurărașu. . . 5.— 4. Medicul de regiment Dr. Traian Petrascu. . . 30.— 5. Soția de învățător Maria Olariu. n. Muntean din Poplaca. . . 10.— 6. Primarul subștit. Ioan Băla din Sebeșul român (fost săsecescu). . . 4.—

Sau în total K 72.— Contribuțiile de până acel Cor. 1130.— Bravi români! Dăruți din evntul voștru pentru copiii legionarului român, Daruri primite exactorul consistorial Victor Tordășiana.

Cărți și reviste

Calendarul Arhidiecezan. A ieșit de sub tipar Calendarul Arhidiecezan pe anul 1919. Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorice, anecdotice, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale băbeștilor noștri răposai în vremea războiului.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu. Pretul: 2 cor. 50 fileri (și porto 20 fil) Ediția cu semalism costă 4 coroane (și porto 20 fil) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc.

Posta redacției

Din M. Fi în Ș. Domniei aceia au acum cu totul alie grăi pe cap.

Teatre în Sibiu

Cinematograf Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtes. Zilnic cele mai interesante programe.

Vineri: În focul iubirii, dramă americană în 4 acte. Sâmbătă și Duminică: Seară detectivă: Mască de ceard, în 4 acte. Inceputul la: 6 1/2 ore seara.

Cinematograf Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth. Vineri, în 13 Decembrie: Inelul vrăjii, dramă în 4 acte.

Sâmbătă și Duminică: Lulu, comedie în 4 acte. Film Phoenix senzațional. Inceputul la: 6 1/2 ore seara.

La librăria arhidiecezană se află de vânzare două steaguri reicolor național român.

De vânzare Un rând de haine bărbătești de saloan sânt de vânzare la:

Salomon 3-3 (293) Sibiu, Strada Reisper Nr. 26.

Culegători pentru text românesc

Fete muncitoare pentru împăturat

Un servitor Se primesc în tipografia W. Krafft în Sibiu.

Atelier de pictură Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei mușterii și Onoratul public român, că întorcându-mă dela armată mi-am redeschis atelierul de pictură bisericească, pictură de firme, precum și lucruri de mobilă și binală.

Lucrez prompt și cu prețuri solide. Aici se află rude pentru steaguri naționale. Semnez cu toată stima:

Nicolae Tălmacéanu, pictor. Strada Măcelarilor Nr. 30. (Înapoi în curte).

Dejun, prânz și cină se poate căpăta în pensiunea aceluși a lui A. Oleksik, Sibiu Strada Măcelarilor, 7-9 Prețuri moderate și serviciu prevenitor.

Se poate căpăta în pensiunea aceluși a lui A. Oleksik, Sibiu Strada Măcelarilor, 7-9 Prețuri moderate și serviciu prevenitor.

Pompliu Constantin, notar subs. Nr. 11128 (290) 3-3

CONCURS În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1919 din fundațiunea «Andronco»:

I. Pentru învățăcii de orice meserie. II. Pentru sodalii, deveniți ari în decursul anului 1918.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără Întrerupere o anii meseria lor și au dat doveză despre dexteritatea de a putea deveni măstiri, — prin aceasta se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

- 1. Extras din matricula botezătorilor. 2. Atestat dela comuna, despre averea proprie ori a părinților; 3. Atestat familial despre familia părinților concurenților ori, fiind el căsătorit despre familia sa, având a se indica în acest atestat: căți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserie.

Îndrăpății a petițiunea sătă numai Români ortodocși născuți în arhidieceza Transilvaniei.

În special au să dovedească: I. Învățăcii a) că au împlinit anul al 12-lea al etății; b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară; c) că au încheiat contractul cu măștrul și că au contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat).

d) adevărata dela măștru despre sporul cel arătat în măștrie, despre diligența și purtarea morală; victimată de caștibetul sau parohul local.

Contractul trebuie actual la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii a) că au terminat anul de învățecel ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale art. de lege XXVII din 1884 §. 67;

b) că au purtare bună și fac spor multumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărata dela măștru;

c) ceice vor dovedi, că sânt membri al vreunei reuniuni de meseriași și că unose multe limbi, vor fi preferii.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măștrii a) să aibă certificatul dela măștru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără Întrerupere în calitate de călă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărata dela măștrii cari au lucrat;

c) în cerere să arete unose locuri unde volvește să se așeze ca măștri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să aibă dovedescă cu atestatul dela oficiul parohial că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consistoriului arhidiecezan greco-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1918 st. v.

Cererile neînscrise în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 4 Noembrie 1918.

Consistoriul arhidiecezan.

Editura și tiparil tipografiei arhidiecezană.